

27/

Kommentaarid

Käsmä

29/

Selityksiä.

I. Johdanto.

— Puhuiiko Jeesus vuorisäärnässään opetuslapsilleen vaiiko kansanjoukoille? Evankeliumeistä tiedämme hänen tehneen eron ^(eli salaisen) esoteerisen ja ^(eli julkisen) teerisen opetuksen välillä: edellinen oli opetuslapsille omistettu, jälkimmäinen kansan varten, niinkuin Jeesus itse sanoi opetuslapsille: „teille on annettu tietää taivasten valtakunnan salaisuudet, mutta heille opetetaan kaikki vertausissa.“ Olen kuullut väitettävän, että vuorisäärnä oli nimenomaan esoteerinen opetus. Sen todistavat muka jo alkusanat, joissa kerrotaan Jeesuksen nousseen vuorelle, siis erilleen kansanjoukoista, ja opetuslasten kerääntyneen hänen ympärilleen. Onpa huomautettu sitäkin, että „vuorelle“ merkitsee „hengen ylängöille“, jonne tie

kenkien kausanjoukot eivät voineet häntä seura-
ta. Mitä te sanotte?

— Turha on etsiä allegoorisia merkityk-
siä, ennenkuin ilmeinen on tajuttu. Pitäkäämme
vain kiinni kertomuksen reahistisesta muodosta.
Silloin heti saatamme myöntää vuorisaarnan o-
man ~~muodon~~ puhuvan sen olettamuksen puolesta,
että tässä onkin kysymys esoteerisesta opetuk-
sesta. Sillä eihän Jeesus voinut sanoa muille
kuin omille opetuslapsilleen: "antuahti te dette,
kun minun lähteni teitä vainottaan" tai "te
ette olette maan suola" j. n. e. Selvästi näyt-
tää siltä, että Jeesus vuorisaarnassaan kääntyy
vain omien seuraajiensa puoleen.

— Ketteko siis sitä mieltä, että vuo-
risaarna kuuluu Jeesuksen esoteerisiin opetuksiin?

— Nyt minun täytyy vastata teille sitten-
kin kieltävästi. Sillä eikö teitäkin ihmetytä, että
tämä jithä kaunis puhe — jos se oli vain opetuslap-
sille aiottu — pidettiin suuren väkijoukon läsnäol-
lessa? Eikö Jeesus olisi ollut sangen epäveljellinen,
jos hän olisi matalalla äänellä puhunut lähim-
mille opetuslapsilleen, kuin hartaita kuulijoita oli
kosolta ylt ympäri?

— Todella, sitä en ole tullut ajatelleeksi.
Mutta jos kuvittelemme tilannetta, tuntuu todella
oudolta, että Jeesus olisi ollut niin väkijoukossa

toi joukkojen suhteeseen.

— Hänä sitä ei ollutkaan. Sen todista-
 lavat vuorisaaunan loppusanat: "Ja tapahtui,
 kuin Jeesus lopetti nämä puheet, että kuoron =
 joukot olivat hämmästyksissään hänen opetukses-
 taan." Kuinka kausanjoukot olisivat voineet olla
 hämmästyksissään, jos eivät olisi kuulleet, mitä
 Jeesus puhui? Tästä selvästi ymmärrämme, että
 Jeesus päivänsä saarnasi korkealla ja kuul-
 luvalla äänellä. Hän oli noussut vuorelle eli
 kukkhalalle paremmin nähdäkseen kuulijansa,
 ja opetuslapset kerääntyivät hänen ympärilleen,
 sentähden että se oli heidän luonnollinen etu-
 oikeutensa. Heidän myötätuntoinen ja Meidän
 sanoille altis siekuntilaansa oli kuin uhriainetta
 puhujan pyhälle tulellet josta hän sai lisää voi-
 mia ja kantavuutta opetuksilleen.

— Joudumme siis siihen, että suoisaa-
 na kuului Jeesuksen eksoteerisiin, yleistajuisiin
 opetuksiin? Mutta kuinka silloin on selitettävä
 ristiriita sanojen muodon ja tarkoituksen välillä?

— Vuorisaauna ei ole eksoteerinenkaan.
 Näennäinen ristiriita hahtuu siihen tosiasiikkaan,
 että vuorisaauna ei ole esoteerinen eikä eksotee-
 rinen, vaan ^{johemmien} ~~paremman~~ sanoa sekä toista että tois-
 ta: se on aiottu sekä opetuslapsille että yleisölle.
 Vuorisaaunalla on oma asemansa evankeliumin kerto-

mukhessa.

— Miten tarkoitatte ?

— Tarkoitan, että Matteenksa evan-
geliumin seipittäjä, joka nähtävästi vuorisäärnaan
on hoonnut erilaisia aineksia, kerännyt monel-
ta taholta "Herran sanoja" (logia) ja yhdistänyt
ne pitkeksi puheeksi, on tehnyt tämän jätään
silmillä määrityä tarkoitusta.

— Jeesus ei siis mielestänne ole
pitänyt käään koko vuorisäärnaa ?

— Jeesus on varmasti jätännyt mon-
takin vuorisäärnaa, mutta koska niistä ei joku-
kään kirjoitettu, ei meillä niistä ole tietoa. Mat-
teenksen vuorisäärna on kokonaan ydinlauseita,
ei tavallinen ~~puhe~~ esitelmä eli puhe.

— Eikö vuorisäärna siis anna meille
todellista käsitystä siitä, millä tavalla Jeesus
puhui ja opetti ?

— Ehdottomasti se antaa meille oi-
kean käsityksen Jeesuksen opetuksen sisällöstä
ja henjestä, joskaan ei ^{hänen saattajansa} muodosta.

— Miksi ei muodosta ?

— Sentähden etten usko kenenkään
etävän ihmisen pitämässä esitelmässä puhuvan
ainoastaan miitelauseita. Pitkempiä voisii uskoa,
ettei Jeesuksen tapana ollut esitelmöidä, vaan sojuvas-
sa tilaisuudessa lausua muutamia ytimikkaita sa-
noja. Evankeliumit eivät ainakaan ole säilyttäneet
muunlaisia

hänen julkisia saarnojaan ^{kuin vertauskuvallisia} ja ^{muuta} ~~kyllä~~ ^{kyllä} ~~kyllä~~ ^{kyllä} kertomuksiaan, — ja ettei hän niitä kaikkia kertonut yhdellä kertaa, lankeaa ^{myös} luonnostaan. Sentähden vuorisaauna on Jeesuksen eri tilaisuuksissa antamista opetuksista, ja määrätysnä tarkoituksessa, kokoonkylhätty puhe, — mikä ei tietenkään estä, että tämä taiteellisesti ja filosofisesti ehjä, tämä ihmeellisen ihana vuorisaauna on ensimmäisellä sijalla koko maailman kirjallisuudessa.

— Missä tarkoituksessa se siis on kokoonkylhätty?

— Seistäkseen merkkipylyväni vanhan ja uuden ajan salimäillä. Vanhalla ajalla olivat syvimmat elämänopeukset ainoastaan esoterisiksi varten, s. o. ainoastaan niitä varten, jotka olivat etsineet ja tulivat pyytämään ja osoittautuivat kypsiksi. Mutta nyt uudella ajalla ilonaitaan henzen syvimmat salaisuudet kaikille: pelastuksen tie on kaikille avoinna. Mutta kaikki eivät kutsua kuule. Ainoastaan kella on korvat kuulla, hän kuulee. Sentähden Matteus antaa vuorisaaunan kuulua kaikille — ja kansanjoukko hämmästyvät. Mutta vaikka Jeesus puhuttelee kaikkia, eivät kaikki häntä ymmärrä eivätkä kaikki häntä seuraa. Ja niin hänen sanansa ja opetuksensa jäävät niiden varalle, jotka tulevat hänen opetuslapsikseen. Toisin sanoen: kuka tahansa kansanjoukosta voi tulla esoteristiksi, mutta

34)
jokainen ei tule. Mitä siis vuorisaauna on?

— En nyt ~~hokoa~~^{kuonaa}, mihin tahtaatte.

— Vuorisaauna on lyhyt esitys kristinuskosta. Ei kukaan kristitty saata vuorisaauna sivuuttaa. Vuorisaauna on hänen arvostelunsa mittapuu ja samalla hänen tuomarinsa. Ihmiset ovat leikitelleet kristinuskon käsittellä. He ovat riidelleet ja käyneet sotia kristinuskon opeista. He ovat järjestäneet valtion kristilliseksi. He ovat suosineet vierieksi rakentaneet tuhansia kristillisiä kirkkoja, — ja he ovat unohtaneet ainoastaan yhden asian: ottaa selvää siitä, mitä kristinusho on. Kristinusho on Jeesuksen Kristuksen elämänymmäryksen omakoumista, ja kristitty on vain se, joka seuraa Jeesusta. Kristinuskon ydinopit selviävät vuorisaaunasta, ja vuorisaauna on jokaisen kristityn kristillisyyden mittapuu.

— Sanotte vuorisaaunan seisovan merkkipylväänä kahden ajan välillä ja sisältävän kristinuskon ytimen. Silloin teille Kristuksen esiintymisestä käännekohdan ihmiskunnan historiassa ja olette kuitenkin lassa suhteessa yhtä mieltä kristillisten kirkkojen kanssa?

— Niin olen. Jeesus Kristus jani alulle uuden aikakauden ihmiskunnan kehityksessä ja elämässä, mutta ei sinä merkitä tyksessä kuin kirkot uskovat. Kirkot opel-

tavat, että jesus kuolemallaan sovitti ihmiskunnan syntien, mutta tämä on puhtaasti teologinen kysymys, joka ei ole missään tekemisessä Jeesuksen omien, esim. hänen vuorisaarnassa antamiensa, opetusten kanssa. Pyydän sentähden, että sivuutamme teologiset kysymykset ja kiinnitämme huomiomme tosiseikkoihin.

— Eikö Kristus siis ollut Jumalan poika?

— Tuokin on teologinen kysymys, siinä mielessä kuin sen teette. Jos vastaan ruufouta västi, johtuu mieleenne kirkon antama kuva Jumalasta, joka omassa persoonassaan astuu alusmaahan päälle. Jos vastaan kieltävästi, huulettemininen tarkoitettavan, että jesus oli tavallinen kuolevainen, uskonnollinen nero teulyhti, mutta huveilija, joka omassa ja toisten mielikuvituksessa oli niin pyhitetty, että uskalsi omakseen nimen Jumalan poika.

— Mikä hän sitten oli?

— Ihminen hän ainakin oli.

— Mutta kuinka hän saattoi alkaa — ei mutta ajankaskua, vaan — mutta aikaa, jos hän oli vain ihminen?

— Hän ei ollutkaan „vain“ ihminen. Hän oli ihminen, jossa Jumala eli. Hän oli

Jumalan poika. Mutta hän ei ollut Jumalan "ainoa" poika eikä "Jumalan poika" yli luonnollisessa merkityksessä. Hän oli "vegeti" ensimmäinen, sillä hän oli todellisuudessa, in actu, sitä mitä me kaikki olemme mahdollisuuksiemme puolesta, in potentia. Itse hän sanoo, että meitäkin on nimetty Jumalan pojiksi (katsookaa seitsemättä autuudenjulistusta). Hän tunsi siis Jumalaa, olemassaolon ja elämän henkeä, syvemmien kuin kukaan on ikinä ja syvemmän kuin kukaan ennen häntä. Alkuaikamme unohdanko, että profettoja oli ollut ennen Kristusta, profettoja ei ainoastaan juutalaisilla, vaan kaikilla kansoilla. Kaikki nämä profetit olivat ihmisille paljastaneet Jumalan heidän syöpyksiä, kukin oman henkensä kykyjen ja tietojen mukaan. Mutta kaikki olivat kääntyneet joko aikalaistensa tai oman kansansa tai erikoisen ihmisryhmän puoleen, yleisnäköisesti heidän julistuksensa oli samalla vaikeutajuisin. Buddha nousi kyllä ~~kaikki~~ ^{kaikki} sällisten ja aikarajojen yläpuolelle, hänen saattansa kohdistui ihmisiin yleensä, mutta hänen opetuksensa siivellinen näkökulma painosti kätymystä hiin intensiivisesti miellyttävään ~~toiminnan~~ toiminnanhaluista ihmistä. Sen tähden Jeesus Kristus aloitti mutta aikaa koko ihmiskunnalle. Hän toi elämänymmärryksen, us-

kon ja siveellisen potajan elämälle, ^{joumoista} ~~jo~~ ennen
 häntä ei ollut. Hän paljosti Jumalan olemuk-
 sen uudella tavalla. Hän saarnasi ja opetti
 Isästä, elämän Hengestä, joka on hyvyys, ruke-
 kaus, laupeus, mutta jonka valtakunta ei ole
 tässä maailmasta. Tässä näkyväisessä koinok-
 sessa vallitsee ainakin toistaiseksi, n. s. pa-
 ha kaikissa miudoissaan: vihana, vainona, kii-
 simyksenä, onnettomuutena, sairautena, tuskana.
~~Jumalan~~ ^{hän} valtakunnassa taas, tapahtuu Juma-
 lan tahto, s. o. siinä vallitsee rakkaus, au-
 tuus, ilo, onni, rauha, sopusointu ja kaikki
 hyvä. Vaikka kaikki profetat olivat ^{olleet} kotoi-
 sin hengessään Jumalan valtakunnasta, ei kukaan
 ennen Kristusta ollut osannut teoda sitä
 valtakuntaa maan päälle niin yleispätevästi,
 yksinkertaisessa ja ^{syvästi} ~~kaikkialla~~ ihmimilli-
 jessä muodossa kuin Jeesus. Jeesus oli taten
 erikoisasemassa. Hänen silmänsä näki kau-
 emmas, hänen sydämensä tuusi ihmimilli-
 semmii ja hänen sanansa kuvasivat yleista-
 juisemmii henjen valtakuntaa kuin yksittäin
 profetta ennen häntä. Hänestä alkoi taten
 ihmiskunnalle uusi siveellinen ajatuskes-
 k. ~~Siinä asiat selviävät tälle vakitellen, kuan~~
~~ettuemme vuorokauden tutkimisessamme.~~

- Tuo sananne, että profetat olivat

kotoisin hengen valtakunnasta, oli sängen kuvaava. On siis olemassa kaksi valtakuntaa: hengen ja aineen?

— ~~En~~ ^{On,} niin kuin Jeesus sanoi: Jumalan ja maanmonan.

— Ja me ihmiset kuulomme kumpaiseenkin?

— Syntyperämme nojalla kuulomme molempiin, vaikeasti ~~valtakunta~~ erinimikseen tytydymme maanmonan eli aineen valtakuntaan.

— Mutta profeetat riistettyivät itse aineen vallasta ja tunsivat olevansa hengen valtakunnan lapsia?

— Aivan niin. ^{profeetoista}

— Ja Jeesus Kristus oli ~~niitä~~ ^{niistä} voimakas, hokeneisi, suurin? Mutta myrkytti minä ymmärrätkin, mikä oli hänen Jumalanpoikueensa!

— Ainakin jonkun juolen siitä.

— Eikö hän ollut hengen valtakunnan jäsen, joka ~~antava~~ ^{ojensi} antavasti katensa aineen eli maanmonan jumeydessä valteville ihmisryhille, ~~skat~~ ^{skat} sven heitäkin ottamaan osaa syngynäiseen perintövikenteeseen?

~~Se annatte taskau kuvaa totuudesta.~~

— Olen todella iloinen. Nyt ymmärtän, ~~mutta~~ ^{että} että tämä seikka ei ole teologinen

kysymys. Se on ilmeinen tosiasia, kasuikokset-
ta on todellisuus. Sitä Jeesus opetti, ja ilman
sitä taustaa emme ymmärrä häntä emmekä
hänen oppiaan.

Niin, semmoinen oli hänen oppinsa ja elämänsä.

~~— Mikäntäkin sydämeni iloitsi teidän~~
~~nopeasta kutsuhyökkäyksestä.~~ Voimme siis edetä
~~lukkimaksissamme~~ ja käydä tarkastamaan
itse vuorisääntä.